

KBC og kegleoperation: undersøgelse af og behandling for celleforandringer

Du bliver henvist til gynækologen, hvis din egen læge har mistanke om celleforandringer i livmoderhalsen. Celleforandringerne kan være forstadier til kræft, men de er ikke kræft i sig selv. I mange tilfælde forsvinder celleforandringerne af sig selv. Ved svære celleforandringer foretager vi et keglesnit.

Rutinemæssig screening af celleforandringer

Kvinder i alderen fra 23-49 år tilbydes en celleprøve fra livmoderhalsen hvert 3. år og kvinder i alderen 50-64 år hvert 5. år. Der er ingen grund til hyppigere kontrol, heller ikke hvis der har været livmoderhalskræft i familien – sygdommen er ikke arvelig. Celleprøven kaldes også en "smear".

Celleprøven bliver som regel foretaget hos din egen læge. Hvis celleprøven viser unormale celler, bliver du henvist til gynækolog med henblik på at få taget egentlige vævsprøver fra livmoderhalsen. Det er det, som denne instruks handler om.

KBC-undersøgelse – vævsprøver fra livmoderhalsen

Vi anbefaler, at du tager smertestillende medicin en times tid inden undersøgelsen, f.eks. Panodil (2 x 500 mg) og/eller Ipren (2 x 200 mg).

På klinikken undersøger vi livmoderhalsen med en "kikkert", der gør at livmoderhalsen kan studeres under forstørrelse, bedøver livmoderhalsen og tager celleprøver og vævsprøver. Det kaldes ofte en KBC-undersøgelse. Ud fra svar på prøverne tager vi så stilling til, hvilken behandling du bør tilbydes efterfølgende.

Efter undersøgelsen er der små sår på livmoderhalsen, som kan bløde en uges tid. Mens du bløder, bør du ikke bruge tampon, tage karbad, gå i svømmehal eller bade i havet. Ved samleje bør I bruge kondom.

Svar på prøverne

Prøverne sendes til mikroskopisk undersøgelse, og svaret er klar efter 1-2 uger. Uanset resultatet, vil du altid få personlig besked, normalt via krypteret mail.

Behandlingen på klinikken følger disse retningslinjer:

- Hvis der er **normalt væv** i vævsprøverne: Kontrol efter 6-12 mdr. (**almindelig celleprøve**).
- Hvis der er **lette eller moderate celleforandringer** i vævsprøverne: Nye **celle- og vævsprøver (KBC)** efter 6 måneder. De fleste lette og moderate celleforandringer forsvinder af sig selv. I nogle tilfælde, hvor der er påvist moderate celleforandringer, anbefales et keglesnit (se nedenfor).
- Hvis der er **svære celleforandringer** i vævsprøverne: I disse tilfælde anbefaler vi **et keglesnit**. Det er et lille kirurgisk indgreb, der oftest foretages i lokal bedøvelse.

Keglesnit ved svære celleforandringer

Vi anbefaler at du tager smertestillende medicin en times tid inden undersøgelsen, f.eks. Panodil (2 x 500 mg) og/eller Iprex (2 x 200 mg).

Ved et keglesnit fjerner man celleforandringer på livmoderhalsen med en lille elektrisk slynge. Indgrebet foregår i lokalbedøvelse. Når det syge væv er fjernet, stoppes blødningen ved hjælp af elektrisk varmepåvirkning, og en kunstig sårskorpe dannes.

Den dag, du kommer her for at få foretaget dit keglesnit, er det en god ide, hvis du har følgeskab af en pårørende eller en ven. Det er en tryghed for dig, at der er en, der kan følge dig hjem og eventuelt sove hos dig den første nat.

Efter indgrebet sendes det fjernede væv ("keglen") til mikroskopisk undersøgelse, og svaret foreligger indenfor 14 dage. Vi sender dig svar på undersøgelsen af vævet (krypteret mail) og der lægges en plan for fremtidig kontrol.

Efter indgrebet

De første par dage efter indgrebet, kan du forvente lidt blødning. Blødningen vil som regel vare 1-2 uger, eller indtil såret er helet og sårskorpen afstødes. Desuden kan du forvente en del udflåd – oftest klart eller mørkebrunt.

Den dag, du får lavet dit keglesnit og den følgende dag, bør du under alle omstændigheder holde dig i ro. Afhængig af blødningen kan det være nødvendigt med yderligere ro, og du kan eventuelt sygemelde dig (afhængig af jobtype). Du bør holde pause med træning indtil sårskorpen er afstødt, det vil sige cirka 2 uger.

På grund af infektionsfare fraråder vi samleje de første 3-4 uger efter indgrebet. Vi anbefaler, at I bruger kondom indtil 6 uger efter indgrebet.

Hvis der er frisk eller kraftig blødning efter keglesnittet kan du henvende dig på klinikken mandag til fredag i tidsrummet mellem kl. 8 – 16. Uden for dette tidsrum kan du blive undersøgt og behandlet på det lokale hospital via en opringning til Lægevagten, i Hovedstaden ved at ringe til 1813.

Keglesnittet påvirker ikke din mulighed for at blive gravid, men medfører en ganske let øget risiko for at føde for tidligt.

Læs mere om celleforandringer og livmoderhalskræft

Antallet af kvinder, som rammes af livmoderhalskræft, har været faldende i 40 år. Du kan læse meget mere om sygdommen, symptomer og behandlingsmetoder hos Kræftens Bekæmpelse <https://www.cancer.dk/livmoderhalskraeft-collumcancer/>

Bliv vaccineret: Den forebyggende HPV vaccine tilbydes alle kvinder over 12 år og forebygger ca. 70% af tilfældene. Vi anbefaler, at du bliver vaccineret mod HPV, hvis du ikke allerede er det. Tal med os eller din egen læge om det.